

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN THỊ CẨM ANH

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT
SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TẠI MỘT SỐ XÃ
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN THỊ CẨM ANH

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT
SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP TẠI MỘT SỐ XÃ
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG,
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Quản lý đất đai
Mã số ngành: 0 85 01 03**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học : TS. Vũ Thị Thanh Thủy

Thái Nguyên - 2014

LỜI CAM ĐOAN

- Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong Luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện Luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong Luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Cẩm Anh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành Luận văn này, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ tận tình của nhiều tập thể và cá nhân. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lời cảm ơn sâu sắc đến:

Tập thể các thầy, cô giáo Khoa Quản lý tài nguyên, Phòng Quản lý đào tạo, Trường Đại học Nông - Lâm Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn **TS. Vũ Thị Thanh Thủy**- người đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Lãnh đạo Phòng Tài nguyên và Môi trường; Lãnh đạo phòng Thống kê; Lãnh đạo Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Lãnh đạo phòng Kinh tế và Hạ tầng, Chi cục bảo vệ thực vật, Lãnh đạo các xã, thị trấn trên địa bàn huyện Phú Lương; Lãnh đạo Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Thái Nguyên.

Tôi xin cảm ơn các tập thể, cơ quan, ban, ngành đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong quá trình thu thập tài liệu và nghiên cứu. Đặc biệt, tôi xin cảm ơn tập thể lớp Cao học Quản lý đất đai K20 đã cùng chia sẻ với tôi trong suốt quá trình học tập: Bạn bè và đồng nghiệp đã giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành Luận văn này.

Bà con nông dân, các doanh nghiệp đóng trên địa bàn huyện Phú Lương đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong quá trình nghiên cứu để hoàn thành Luận văn này.

Một lần nữa tôi xin chân thành cảm ơn tất cả sự giúp đỡ quý báu của các tập thể và cá nhân đã dành cho tôi.

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Cẩm Anh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	3
LỜI CẢM ƠN	3
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu tổng quát	2
2.2 Mục tiêu cụ thể.....	2
Chương 1 : TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học của vấn đề nghiên cứu.....	4
1.1.1. Cơ sở lý luận	4
1.1.2. Vai trò của sản xuất nông nghiệp trong nền kinh tế quốc dân	5
1.1.3. Cơ sở thực tiễn.....	7
1.2. Quan điểm về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	8
1.2.1. Quan điểm sử dụng đất bền vững	8
1.2.2. Vấn đề hiệu quả và các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng đất	10
1.3. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp trên Thế giới và Việt Nam.....	18
1.3.1. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp trên Thế giới	18
1.3.2. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp ở Việt Nam	19
1.4. Những xu hướng sử dụng đất nông nghiệp trên Thế giới và ở Việt Nam .	20
1.4.1 Những xu hướng phát triển nông nghiệp trên thế giới	20
1.4.2. Xu hướng phát triển nông nghiệp ở Việt Nam	21

1.4.3. Sự cần thiết phải sử dụng đất nông nghiệp theo hướng phát triển bền vững	22
1.5. Định hướng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	23
1.5.1. Cơ sở khoa học và thực tiễn trong đề xuất sử dụng đất.....	23
1.5.2. Quan điểm nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	23
1.5.3. Định hướng sử dụng đất	24
Chương 2 : NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	26
2.1.1 Đối tượng nghiên cứu	26
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	26
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	26
2.2.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội liên quan đến sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện.....	26
2.2.2. Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp của một số xã trên địa bàn huyện	26
2.2.3. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	26
2.2.4. Quan điểm sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện	27
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.3.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu	27
2.3.2. Phương pháp thu thập tài liệu, số liệu	28
2.3.3. Phương pháp xử lý số liệu	28
2.3.4. Phương pháp tính hiệu quả sử dụng đất	28
2.3.5. Các phương pháp khác.....	29
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	30
3.1. Khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của Phú Lương	30
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	30
3.1.2 Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội	36

3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên và kinh tế - xã hội tác động đến việc sử dụng đất đai	41
3.2. Hiện trạng sử dụng đất huyện Phú Lương	43
3.2.1 Hiện trạng sử dụng đất năm 2013	43
3.2.2. Thực trạng sử dụng đất nông nghiệp	44
3.2.3 Thực trạng sử dụng đất nông nghiệp tại các tiểu vùng kinh tế sinh thái.....	47
3.3. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Phú Lương.	49
3.3.1. Các loại hình sử dụng đất nông nghiệp	49
3.3.2. Hiệu quả kinh tế các cây trồng tại một số xã trên địa bàn huyện	51
3.3.3. Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất	54
3.3.4. Hiệu quả xã hội các loại hình sử dụng đất.....	62
3.3.5. Hiệu quả môi trường các loại hình sử dụng đất.....	67
3.3.6 Đánh giá tổng hợp các loại hình sử dụng đất	70
3.4. Phương hướng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp ở huyện Phú Lương...	74
3.5. Các giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất sản xuất nông nghiệp.....	76
3.5.1. Giải pháp quy hoạch sử dụng đất	76
3.5.2. Giải pháp kỹ thuật.....	78
3.5.3. Giải pháp về chính sách và vốn	80
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	81
1. Kết luận	81
2. Kiến nghị.....	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO	84

DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

CN - TTCN - XD	: Công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp - Xây dựng
CNNN	: Công nghiệp nặng
NN - LN - NTTS	: Nông nghiệp - Lâm nghiệp - Nuôi trồng thủy sản
GO	: Giá trị sản xuất
HQKT	: Hiệu quả kinh tế
HN	: Hàng năm
LX-LM	: Lúa xuân - Lúa mùa
KHKTTN	: Khoa học kỹ thuật nông nghiệp
LĐ	: Lao động
LN	: Lâu năm
LUT	: Loại hình sử dụng đất
TNHH	: Thu nhập hỗn hợp
GTSX	: Giá trị sản xuất
CPTG	: Chi phí trung gian
BVTV	: Bảo vệ thực vật
TVS	: Tổng chi phí biến đổi
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Cơ cấu đất đai theo mục đích sử dụng của Việt Nam năm 2011	19
Bảng 3.1: Độ dốc trên các loại đất của huyện.....	32
Bảng 3.2: Các loại đất chính của huyện Phú Lương.....	35
Bảng 3.3. Tình hình dân số và lao động của huyện Phú Lương năm 2011-2013.....	40
Bảng 3.4. Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp năm 2013.....	45
Bảng 3.5. Biến động diện tích đất nông nghiệp trên địa bàn huyện giai đoạn 2011 - 2013.....	47
Bảng 3.7. Các loại hình sử dụng đất chính của 2 tiểu vùng kinh tế sinh thái.....	50
Bảng 3.8. Hiệu quả kinh tế trên 1ha một số cây trồng chính vùng 1	53
Bảng 3.9. Hiệu quả kinh tế trên 1ha một số cây trồng chính vùng 2.....	54
Bảng 3.10. Hiệu quả kinh tế trên 1ha của các công thức luân canh vùng 1	55
Bảng 3.11 Hiệu quả kinh tế trên 1ha của công thức luân canh vùng 2.....	58
Bảng 3.12. Tiêu chuẩn đánh giá hiệu quả kinh tế.....	61
Bảng 3.13. Đánh giá hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất	61
Bảng 3.14. Đánh giá hiệu quả xã hội của các loại hình sử dụng đất	63
Bảng 3.15 Đánh giá hiệu quả xã hội của loại hình sử dụng đất vùng 1.....	64
Bảng 3.16. Đánh giá hiệu quả xã hội của loại hình sử dụng đất vùng 2.....	65
Bảng 3.17. So sánh mức phân bón của nông hộ với quy trình kỹ thuật	68
Bảng 3.18. Lượng thuốc BVTV thực tế và khuyến cáo trên cây trồng	70
Bảng 3.19 : Đánh giá khả năng lựa chọn các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp tại một số xã, huyện Phú Lương	71

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Bản đồ hành chính huyện Phú Lương, tỉnh Thái Nguyên	31
Hình 3.2. Cơ cấu dân số huyện Phú Lương năm 2013	40
Hình 3.3. Cơ cấu sử dụng đất đai huyện Phú Lương năm 2013	44